[גיטין נג. נדה

ד) ועירוביו לה: בילה לו:ז.

ל) [עירובין לו. נט.], ל) [עירובין לו. נט.], () [תוספתא פ"ו], () [ל"ל עוי

חמרת יה והן כו'. כך איתא בתוספתא], ה) [ל"ל עזי חמרת

יה והן אומרים עזי וזמרת יה

רבי נחמיה וכו' כך איתא

בתוספתה], ט) ברכות ג. כתובות ז:, י) [שמיני פרק ט],

ל) וויהרא יאן, ל) עי׳ רש״א.

מ) [שנרשו ולאמר דפתח משה.

ב א מיי' פ"ז מהל' ביכורים הל' יב: בא ב מיי שם ופי״ה מהל׳ אבות הטומאות הלכה

:110 בב ג מיי׳ פ״ז מהל׳ ביכורים הל' יב ופט"ו מהלי טומאת אוכלין הלי ט: בג ד מיי׳ פכ״ז מה׳ שנת הלכה א סמג לאוין סה עור או״ח סיי של״ו]:

תורה אור השלם

 אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרְאֵל אֶת הַשִּׁירְה הַזֹּאת ויאמרו לאמר אשירה ליי כי גאה גאה סוס ורכבו רְמָה בַּיָּם: שמות טו א 2. מִפִּי עוֹלְלִים וִינִקִים 2. כִּיבָּי עוּלְלִים וְיְבְּּלִים יְּסַדְתָּ עוֹ לְמַעַן צוֹרְרֶיךּ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: תהלים ח ג

תוספות שאנץ ול"נ דאמרי' פ"ק דנדה אשה והיא טבולת יום לשה את העיסה וקוצה הימנה . חלתה ומניחתה בכפיפה או באנחותא וומקפתז וקורא לה באנחהוא ויכוקפתן יקודא ליה שם אלמא משמע דבעי' מן המוקף ממש. (ואומר ר"י דשאני התם הילכד תקנו י שאני יווגם הייכן הקנה בכפיפה או באנחותא שאם אתה אומר שתקרא לה שם בעודה בידה א״כ תטמא החלה שהיא טבולת יום לכך תקנו להניחה בכפיפה להבחין שהיא טבולת יום ודכוותיה קאמר בהניזקין שתקנו בכפיפה ואנחותא ל) משר׳ היכירא) ל) וא״ת המטמא העיסה טמאו אותו כביצה שבנתים ומאי אהני קריאת השם ואומר הר׳ וושם שמפרי׳ החלה מן . העיסה ומקיפו לצד העיסה הטהורה והשתא הוי ליה הסווורה החשונא הור כיהו רביעי דתרומ' א"נ שאוחז בידו תחלה אמצעית. אידי ואידי בעיסה ראשונה ה"ג ראשונה (ואע"ג דמיטמאה אמצעית מחמת ראשונה] והויא לה שניה לא [הדרא] ועברא לה לחלה עד שלא קרא שם שלישי ואית דגרסי [אאמצעית] וקאי (אביצה) ואפחות מכביצה.ג) וכר יונתן דגר׳ ראשונה מאי לאו בהא קמיפלגי פ״ה ר׳ אליעזר ורבנן דר׳ אליעזר דשרי סבר שני עושה ג' בחולין ירבנן סברי [שני] עושה ורבגן טבוי נשגן ב.ב.. שלישי בחולין. ואיטמי לה לחלה לפני קריאת השם ואע"ג דחולין הוא ואשתכח דספי׳ לכהן חלה טמאה בחזקת טהורה. ותנא דמתני׳ דאמר לר׳ אליעזר פחות דאמר לר' אליעזר פחות מכביצה לאו משום דאית משום דכמה דאפשר למעוטי משום דכמה דאפשר למעוטי טומאה דאמצעי׳ ממעטי׳ ראסור לגרום טומאה לחוליז אלא משום תקנת תרומה הוא דשרי' והא אפשר בהכי א"נ ו שור והא אפשו בחכי א נ משום דילמא לא מיזדהר שלא תגע חל׳ באמצעית [זו] לאחר קריאת שם וחכמים [כביצה] ומטמיא אמצעי והדרא ומטמיא לחלה כל״ה. מר סבר מותר לגרום טומאה לחולין פ״ה היינו דר׳ אליעזר סבר דמותר לגרום טומאה

בר תחומין דאורייתא ומר סבר תחומין דרבנן. מימה דהכל משמע דאי הוה משמעי קרא דאלפים אמה בלוים דהוה סבר דתחומין דרבנן אלא טעמא משום דמשתעי בשבת והא יליף לתחומין בפרק מי שהוליאוהו (עירובין דף נא.) מג"ש מקום ממקום ומקום מניסה וכו' א"כ אפי' הוה משתעי

בשדות וכרמים הוי מלי למילף בהו ג"ש דמקום דכתיב גבי שבת היינו אלפים דהא פריך התם ונילף מקיר העיר וחולה אע"ג דההוא קרא משתעי לדברי הכל בלוים ובספ"ה . דעירובין (דף יז:) משמע מאן דסבר דתחומין דאורייתא נפקא לן מאל יצא איש ממקומו: רבי נחמיה אומר כסופר הפורם על שמע בבית הכנסת. בתוספתא (פ"ו) ר' נחמיה אומר כבני אדם שקורין את שמע שנאמר ויאמרו לאמר מלמד שהיה משה פותח תחילה וישראל עונין אחריו וגומרין משה אמר אז ישיר משה וישראל אומרים אשירה לה' משה אמר עזי וומרת יה וישראל אומרים זה אלי ואנוהו משה אמר ה' איש מלחמה וישראל אומרים ה׳ שמו:

רבי מאיר אומר מנין שאפי' עוברין שבמעי אמן. אין לומר דרבי יוסי הגלילי ורבי מאיר פליגי דרבי יוסי אית ליה דוקא עוללים ויונקים ולא עוברים אלא מקרא דמפי עוללים ויונקים נפקא ליה דתינוק שמט דד מפיו דמשמע יונקים בשעה שהוא יונק ולכך אינטריך קרא דמפי עוללים דאי לאו הכי כיון דנפקא לן מקרא (כ) ממקור ישראל במקהלות ברכו אלקים אפילו עוברים לא הוה לריך למימר תו עוללים ויונקים דבפ׳ שלשה שחכלו (ברכות דף מט:) תנינן בעשרה אומרים נברך אלהינו וכו' רבי יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל מברכין שנאמר במקהלות ברכו אלקים א"ר עקיבא מה מצינו בבית הכנסת אחד מרובין ואחד מועטין אומר ברכו את ה' וקדייק עליה בגמ' (שם דף נ.) ורבי עקיבא האי קרא דר"י הגלילי מאי עביד ליה מבעי ליה לכדר' מאיר וכו'

לאמר דפתח משה ברישא תנו רבנן דרש ואידך

וחכמים אוסריז אותניא כביצה סברוה אידי ואידי בעיםה ראשונה 6 וחולין הטבולין לחלה לא כחלה דמו מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר אין שני עושה שלישי בחולין ומר סבר שני עושה שלישי בחולין אמר רב מרי בריה דרב בהנא דכולי עלמא אין שני עושה שלישי בחולין והכא בחולין המבולין לחלה קמיפלגי מר סבר כחלה דמו ומר סבר לא כחלה דמו ואיבעית אימא דכולי עלמא בחולין המבולין לחלה לא כחלה דמו ואין שני עושה שלישי בחולין והכא במותר לגרום מומאה לחולין שבארץ ישראל קמיפלגי מ"ם סימותר לגרום מומאה לחולין שבארץ ישראל ומר סבר מאח לגרום מומאה לחולין שבארץ ישראל: בו ביום דרש רבי עקיבא וכו': במאי קא מיפלגי מר סבר י'תחומין דאורייתא ומר סבר סידרבנן: ת"ר יבן ביום דרש רבי עקיבא בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה וכיצד אמרו שירה כגדול המקרא את הלל והן עונין אחריו ראשי פרקים משה אמר 'אשירה לה' והן אומרים אשירה לה' משה אמר "כי גאה גאה והן אומרים אשירה לה" רבי אליעזר בנו של רבי יוםי הגלילי אומר כקטן המקרא את הלל והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר משה אמר אשירה לה' והן אומרים אשירה לה' משה אמר "כי גאה גאה והן אומרים כי גאה גאה רבי נחמיה אומר כסופר הפורם על שמע בבית הכנסת שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו במאי קמיפלגי רבי עקיבא סבר לאמר אמילתא קמייתא ורבי אליעזר בנו של ר"י הגלילי סבר לאמר אכל מילתא ומילתא ור' נחמיה

רבי יוםי הגלילי בשעה שעלו ישראל מן הים נתגו עיניהם לומר שירה וכיצד אמרו שירה עולל מומל על ברכי אמו ותינוק יונק משדי אמו כיון שראו את השכינה עולל הגביה צוארו ותינוק שמט דד מפיו ואמרו זה אלי ואנוהו שנאמר ימפי עוללים ויונקים יסדת עוז שמט דד מפיו ואמרו זה אלי ואנוהו שנאמר ימפי עוללים ויונקים יסדת עוז היה רבי מאיר אומר מנין שאפי' עוברים שבמעי אמן אמרו שירה שנאמר

והדרא ומטמיא לחלה: לא דל"ע. ואפילו לרבנן אין שני עושה שלישי בחולין והאי דקאסרי רבנן משום דקסברי חולין הטבולין לחלה כחלה דמו ומיפסלי משום שם שלישי: ואיבעית אימא דכ"ע לאו כחלה דמי ודכ"ע אין שני עושה שלישי בחולין והכא במותר לגרום טומאה לחולין כו'. טעמא דרבנן דאסרי משום אמלעית הוא דמיטמא מחמת העיקה שהיא ראשונה והסברי אסור לגרום טומאה לחולין משום תקנת תרומה ור' אליעזר סבר מותר לגרום טומאה לאמלעית כדי לתקן חלה בטהרה. ותנא דמתניתין ותנא דברייתא אליבא דר׳ אליעזר נמי בהא פליגי דתנא דמתניתין סבר אע"ג דמותר לגרום לה טומאה מיהו כל כמה דאפשר למעוטי לא מפשינן להו לגרום להן טומאה בחנם והא אפשר בהכי הלכך כבילה לא דחשיב וחנא דברייתא סבר כיון דמותר לגרום לא שנא שיעורא רבא ולא שנא שיעורא זוטרא דאפילו בכדי ביצה נמי מותר לגרום אי נמי חנא דמחני׳ סבר דילמא נגע חלה באמצעית אחר קריאת השם ותנה ברה לה חייש: במחי קמיפלגי. ר"ע ור' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי: כגדול המקרה הם ההלל. מקרהו לליבור להוציהן ידי חובתו: והן עונין אחריו ראשי פרקים. הללויה שהוא ראש הפרשה על כל דבר שהוא אומר עוניו אחריו הללויה דתנו במסכת סוכה (דף לה.) מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו הוא עונה אחריהן מה שהם אומרים ואם היה גדול מקרא אותו עונה אחריו הללויה: כסופר. מלמד חינוקות והוא חדיר בבית הכנסת ופורס על שמע לעשרה הנועדים. פורס לשון פרוס החג לפני החג (שקלים פייג מ"א). מתחיל בברכות שלפני קריאת שמע והן עונין אחריו וקורין כולן יחד. וכך שרתה רוח הקודש על כולם וכוונו יחד את השירה ככתבה: לאמר אמילסא קמייסא קאי. שעונין תמיד אשירה לה': ורבי נחמיה סבר ויאמרו. אמשה ובני ישראל קאי ומשמע דאמור כולהו בהדי הדדי: לאמר דפחה משה ברישא. הכי קאמר ויאמרו כולם אחר שנרשו לאמר דהיינו אחר שפתח חכם∞: **עולל**. גדול

מיונק כדכתיב (שמואל א טו) מעולל ועד יונק ודרך המקרא לומר כן כלומר כלה הכל מן החשוב עד הגרוע כמו משור ועד שה (שם):

סבר ויאמרו דאמור כולהו בהדי הדדי

במקהלות

אמצצית כדי לחקן חדה במהצית כדי לתקום הדה שלינו רמב בהא פליגי דתנא דמתני סבר דמותר לגרום טומאה משום תקנת חלה מיהו כל כמה דאפשר למעוטי טומאה לא מפשיי לגרום להם טומאה בטהרה ותנא דמתני תנא דמתני חלה בטהרה המוב והא אפשר בהכי הלכך כביצה לא (דריש) [דחשיב] בו ותנא דבריי סבר כיון דמותר לגרום לא שנא שיעורא רבה ולא שנא שיעורא ווטא דאפי לכביצה נמי מותר לגרום. אינ תנא דמתני סבר דלמא נגע חלה לאמצעי אחר קריאת שם ותנא ברא לא חייש כל״ה. ומר סבר תחומין דרבנן דאמר בירוי דאפי מאן דאית ליה דתחום אלפים לא הוי אלא מדרבנן מ״מ תחום דג׳ פרסאות הוי דאורייתא. מהגר' שאין ת״ל לאמר שבתורה דהתם השכינה מדברת עם משה דיבורו וחוזר הוא ואומרו לישראל אבל כאן אין שייך לאמר כן: גב' מפי עוללים ויונקים עולל גדול מיונק כדכתיב מעולל

להקיף החלה אצל העיסה קודם שתקרא לה שם. והכי מקיפה לה נותנת בעריבה ללד אחד (א) ונותנת מן העיסה הטהורה פחות מכבילה בין החלה הטהורה ובין העיסה הטמאה והאמלעית נוגעת בשתיהן ומלרפתן וקורא שם על החלה ומסלקתה עם קריאת השם. ופחות מכבינה אינו מטמא את החלה

ואע"פ שהוא עלמו מקבל טומאה

כדתנים בתורת כהניםי תכל החוכל

אשר יאכלי מלמד שהוא מיטמא בכל

שהוא יכול יטמא לאחרים בכל שהוא

ת"ל אשר יאכל ודרשינן ליה בפרק

בתרא דיומא (דף פ.) אוכל הנאכל

בבת אחת ושיערו חכמים אין בית

הבליעה מחזיק יותר מבילת

תרנגולת: וחלמים אוסרין. כדבעינן

לפרושי טעמא: ותניא כבילה. ותניא

בברייתא דאליבא דר' אליעזר ונותנת

אף כבינה באמנע ואפ״ה לא מטמא

לה לחלה עד שלא נקרא עליה שם:

סברוה רבנן. הני דבי מדרשה דבעו

למשמע מינה דר׳ אליעזר יאין שני

עושה שלישי בחולין ס"ל אידי ואידי

הך ברייתא נמי אליבא דרבי אליעזר

דשרי כבילה ומתני׳ דאמר פחות

תרווייהו בעיסה ראשונה העיסה

הטמחה ראשונה לטומחה היא ואפ"ה

קאמר ר' אליעזר בברייתא כבינה

ואע"ג דמיטמאה אמלעית מחמת

ראשונה והויא לה שניה לא הדרא

ועבדא לה לחלה עד שלא קרא עליה

שם שלישי ואע"ג דמעיסת חולין

הטבולין לחלה הוא דכ״ע בין לר׳

אליעזר בין לרבנן לאו כחלה דמיא

למיהוי עלה תורת תרומה: מאי לאו

בהא קמיפלגי. רבי אליעזר ורבנן

דר׳ אליעזר דשרי סבר אין שני עושה

שלישי בחולין ורבנן דחסרי סברי שני

עושה שלישי בחולין ואיטמא לה חלה

לפני קריאת השם ואע"ג דחולין הוא

ואשתכח דספינן לכהן חלה טמאה

בחזקת שהיא טהורה ותנא דמתני׳

דאמר לר' אליעזר פחות מכבינה לאו

משום דאית ליה שני עושה שלישי

אלא משום דכמה דאפשר למעוטי

טומאה דאמצעית ממעטינו דאסור

לגרום טומאה לחולין אלא משום

תקנת תרומה הוא דשרי והא אפשר

בהכי אי נמי משום דילמא לא מיזדהר

בה שלא תגע חלה באמצעית זו אחר הריאת השם וחכמים אוסריו דילמא

אתי למיעבד כבינה ומטמא אמנעית

הגהות הב״ח (הט"ל) רש"ר ד"ה (בע"ח) ונותנת וכו' ונותנת מן העיסה הטהורה. נ"ב לאו דוחא אלא דאפשר אבל אי נותנת מו הטמחה כ"ש דניחא טפי וכ"כ הטמאה כ"ש דניחא טפי וכ"כ הרמב"ס: (3) תוספות ד"ה ר' מאיר וכו' מקרא במקהלות ברכו אלקים ממקור :3"55

מוסף רש"י

שייך לעמוד קודם. **ר' יהושע** אומר האוכל אוכל ראשון. או אוכל שני הוי שני, דסבירא ליה לר' יהושע דלא משוינו אוכל כמאכל, ולקמיה מפרש כי אכיל אוכל שני אמאי משוי ליה שני (שם) והתם מפרש טעמא מצינו שהשני עושה שני ע"י משקין, דמשקין אפילו הן שניים נעשין תחילה ועושין מגען שני ואף כאן החמיר בשני לעשות האוכלו כיולא בו (שבת יד.). שלישי שני לקדש. האוכל מאכל שלישי נטשה גופו שני לקדש ועביד שלישי ורביעי (חולין לג:) והתס מפרש טעמא דהאי אוכל שלישי חולין שנעשו על טהרת מרומה הוא וטהרתו טומאה דידה לאו שמירה היא אלל הקדש וחיישינן באוכל שלישי דידיה דילמא ראשון הוא והאוכלו שני (שבת יד.). ואין שני לתרומה. לתרומה לא פסל לה, אבל מיכל תרומה אסור, דשלישי מיהא הוי ליאסר באכילה, דאף על גב דאמר ר' יהושע אין אוכל נעשה כמאכל, ה"מ באוכל אוכל ראשון דלא הוי ראשון למיעבד דשלישי עביד האוכלו שלישי לין לג:). בחולין שנעשו על טהרת תרומה. כלומר באיזו חולין אתה מולא אוכל שלישי, בחולין שנעשו על טהרת תרומה, דאילו חולין גרידא לא משכחת בהו שלישי (שבת יד.) כלומר האי אוכל ראשון ושני ושלישי דקתני, בחוליו מיירי במסכת טהרות. בחולין, אתה מולאו בחולין שנעשו על טהרת תרומה (חולין לד.). על טהרת הקדש לא. דנטלה דעתו יכול להתפיסו ונתפסיו (שם).

עד כאן שייך לעמוד קודם. אסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל. בטהרה (גיטין נג.).